

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas I. De causis habituum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

secundum totam speciem, præcedit secundum, sed actus & habitus, respectu potentie sunt effectus ordinati, & actus aliquis præcedit habitum de necessitate, non è contra: Ergo habitus, omnino non præcedit actum, ut causa ejus per se.

RESPONDETUR. Majorem esse falsam ut sonat, certè enim ab igne A. generante procedit calor, & ignis genitus B. natusque est calor, præcedere ignem B. Nunquidnè etiam calor non poterit esse causa ignis B. licet non possit esse causa ipsius ignis. A cum ab eo procedat: ita actus procedens efficienter ab habitu, non poterit esse causa habitus à quo procedit, poterit tamen esse causa intentionis habitus, novæque superaddita facilitatis, quantumvis actus & habitus, nati sint procedere ab eadem potentia.

Obijciunt quintò. Si habitus supplet causalitatem potentie. Ergo posset dari habitus aliquis, qui totaliter suppleret causalitatem potentie, quod implicat.

RESPONDETUR. Negando sequelam, cum enim habitus suppleat causalitatem potentie facilitativè, hoc ipso supponit principium quod faciliat, adeoque nunquam illud ex eludendo, & se solo habitus, nihil potest efficere.

QUÆSTIO III.

De Causis habituum, intentione, Corruptione.

DIFFICULTAS I.

De Causis Habituum.

Causari habitus à sola potentia disposita per actus, docet Durandus, à potentia & actibus Arriaga, à solis actibus Suarez uterque, Vasquez, Pontius.

ASSERO primò. *Probabilius esse quòd habitus producantur à sola potentia posito actu vel actibus.*

RATIO prima est. Quia sicut non sunt multiplicanda entia sine necessitate, ita nec virtutes agendi effectivè, tribuendæ sunt illis entitatibus, quas aliunde concurrere in genere causæ efficientis non constat. Sed nulla est necessitas tribuendi vim activam actibus, nec eos aliunde constare vim concurrendi effectivè habere, Ergo.

RATIO secunda à pari est. Actiones intellectus & voluntatis, non producant effectivè alias intellectiones & volitiones. Ergo nec producant habitus. Et sicut referri potest productio activa actuum in solam potentiam, sic referri potest & productio habituum; & sicut actum imperatum quæ talem, actum item electionis, quæ talem, producit ipsa potentia, quamvis posito non nisi imperio & electione, ita producet & habitum, posito actu vel actibus.

RATIO tertia est. Quo perfectius principium est, hoc ipso parat ipsum sibi, alia compincipia, vel instrumenta agendi, & ita species sensuum, producantur ab objectis, species autem intelligibiles producit intellectus agens. Cujus ratio ulterior est. Quia perfectio est, à quàm paucis-

simis principiis in agendo dependere, ut ita interveniat similitudo ad perfectissimum agens, quod est Deus à nullo dependens. Cum ergo intellectus & voluntas sint intentionalia agentia, creata, perfectissima, producant sibi compincipia agendi, quæ sunt habitus.

DICES primò. Cum recentiore Suarez. Omnis actio potentie appetentis, est appetitio, & omnis actus potentie cognoscentis, est cognitio. Ergo habitus produceretur à solis actibus neque enim habitus, v. g. intellectus, est intellectio.

RESPONDETUR. Hoc argumentum multum probare, quia probaret quòd intellectus non producat sibi species impressas, cum species impressæ non sint cognitio. Distingui etiam antecedens potest. Omnis actus potentie cognoscentis, qui est immediatè circa objectum, est cognitio. Concedo antecedens. Omnis actus potentie cognoscentis qui est mediatè ad objectum, vel tanquam instrumentum, vel tanquam compincipium. Nego antecedens, vel certè: Omnis actio potentie cognoscentis, quæ est transiens, est cognitio, non verò ea quæ est ad terminum permanentem. Imò idem medius terminus facit pro nobis. Omnis cognitio non aliud est quàm representatio objecti, & omnis volitio est tendentia in volibile. Ergo ab illis non produceretur habitus.

DICES secundò cum Oviedo. Experimur ad repetitionem actuum, fieri habitus. Ergo actibus tribuenda est virtus activa illorum, sicut virtus activa lucis, soli tribuitur.

RESPONDETUR. Experimur approximato igne fieri ustionem & tamen ustio non tribuitur approximationi, tanquàm causæ efficienti. Quando ergo ad positionem alicujus videmus aliud produci, pensandum est: An in aliud principium, causa ejusdem effectiva reduci non possit. Et si sint duo principia, in quæ reduci posset effectus, pensandum iteratò veniet an sufficienter referri possit in unum principium, quia non sunt sine necessitate multiplicandæ virtutis agendi; Quia autem sufficienter id referri potest, in solam potentiam præinformatam actibus, sit ut illi tribui soli debeat, effectio habituum. Quando autem ex eo, quia posito sole emanat lux, referimus lucem in solem, tanquam in principium, ejus ratio reddi potest, quia in nullum aliud principium referri potest, & alia, causalitatem hanc solis, suadent.

DICES tertio. Quod definitivè habitus sit qualitas, ex actu vel actibus producta. Ergo concurrere debent effectivè.

RESPONDETUR. Dicuntur aliqua genita ex putri, & tamen putredo effectivè ad illa non concurrat. Aliud itaque est dicere, aliqua esse producta ab actibus, aliud, producta ex actibus.

DICES quartò. Cum Mastrio tenente disp. 3. num. 73. quod actus sint causa totalis habitus.

† (X) 3

Si

Si voluntas esset causa sive totalis sive partialis, habitus liberè illum produceret, & tamen liberè illum non producit, quia quamvis voluntas eliciens actus v.g. iustitiæ, nollit quod existis sequatur habitus iustitiæ, adhuc tamen iste habitus produceretur.

RESPONDETUR. Negando sequelam, non enim voluntas in omnibus suis operationibus est libera, exercet enim actum necessarium amoris boni in communi, & summi boni, quæ talis repræsentati. Deinde sufficit ut sit voluntas libera, in exercendis actionibus suis, ut ita dicam principis, hoc est volitionibus, licet non sit libera, in actionibus ut ita dicam, secundariis, seu ordinatis in bonum priorum ut ordinantur habitus, in bonum volitionum, facilius exercendarum. Deinde etiam hoc concessio, quod in omnibus actionibus suis, voluntas sit libera, hæc voluntatis libertas in producendis habitibus per hoc salvari potest: quia scilicet ponit liberè ipsosmet actus, qui sunt prærequisiti ad operandum licet positis illis prærequisitis, non potest non sequi alia ejus operatio, quæ est productio habitus. Et certe, non est magis necessaria voluntati productio habitus, suppositis actibus, quam sit necessaria ipsa volitio, supposito quod ponatur, vel ipsa sessio, supposito quod sedeat, & si in his salvatur ratio liberi, ex eo, quod tota determinatio sit ex suppositione consequenti, quam ponere & non ponere, erat in potestate; ita & in præsentia salvabitur, nam etiam positio illorum actuum, erat libera.

DICES quintò. Habitus corrumpuntur ab actibus contrariis. Ergo & producuntur.

RESPONDETUR. Habitus corrumpuntur ab actibus contrariis tanquam prærequisitis, quibus positis, generatur habitus depulsivus illius prioris, & tanquam prærequisitis, quæ deponunt, ut Deus non conservet in toto vel in parte contrarios habitus, casu quo in Deum illa conservatio, referenda esset.

ASSERO secundò, *Possè sustineri sententiam du-
randi, quod actus dispositivè concurrant, ad produ-
ctionem habitus.*

RATIO. Quia nihil obstat, ad maximum talem saltem causandi rationem, tribuere actibus.

Deinde intentio ad electionem, præmissæ ad conclusionem, per multos dispositivè concurrunt. Ergo eodem modo per illos possunt dici, concurrere etiam actus.

DICES cum Pontio. Actus non est dispositio requisita ex parte potentie ad conservationem habitus. Ergo neque ad productionem.

RESPONDETUR. Retorquendo argumentum. Putredo non confert ad conservationem geniti ex putri, & tamen confert ad illius productionem. Ipse etiam Pontius censet, actus, esse productivos habitus, non tamen concurrunt ad conservationem habitus, durante illa qualitate permanente, quamvis interim nulli sint actus.

Potior etiam est ratio, cur requirantur actus ad productionem & non conservationem, quia videmus illis non positis non poni habitum, & tamen videmus conservari habitum illis non positis. Imò inde stabilitur nostra sententia, quia si nihil obest, idem debet assignari principium conservativum & productivum, si ergo actus non sunt conservativi habitus, neque erunt productivi, quod esse contra Pontium.

ASSERO tertio. *Possè tribui actibus, vim nonnisi
prærequisiti, conditionis, &c. similia, ad productio-
nem habitus.* Quod ita explicari posset:

Unumquodque principium in ordine ad ponendos suos effectus, exigit prærequisita & conditiones, & quia sunt aliqui effectus, qui nonnisi suppositis, alterationibus successivis poni possunt, sicut contingit in positione firmarum substantialium, talia prærequisita dispositionis, antonomasticon appellantur. Dividuntur hæc dispositiones in ultimas & non ultimas. In isto genere requisitorum non censentur actus, quia effectus qui producitur à potentia, hoc est habitus, non ejus est naturæ, qui nonnisi per alterationes poni deponat. Alia autem sunt prærequisita, quæ sibi & ultima & prima sunt; tale prærequisitum est, v.g. positio objecti, ejusque specierum in sensorio receptio, ad hoc, ut intellectus agens, formet sibi speciem impressam &c. similia. Hæcque non tam dispositiones, quam prærequisita ad agendum vocantur, & in istorum prærequisitorum genere, numerandi veniunt actus in quantum præquiruntur, ad ponendum habitum.

Porrò hoc prærequisitum est talis naturæ, ut si ponatur, reddatur potentia proximè capax agendi, si non ponatur non reddatur capax; quod autem positis actibus reddatur potentia, proximè capax producendi habitum, & non positis illis, non reddatur proximè capax, probari potest per ipsam experientiam quæ docet, positis actibus, non sentiri difficultatem, cum antea sentiretur.

Addo posito vel unico actu disponi jam potentiam ad producendum sibi habitum, quia non est major ratio, cur si tribuatur vis dispositiva ad habitus actibus, potius uni actui tribuatur, quam alteri. Et certe si ad positionem unius actus, non disponderetur potentia ad producendum habitum, nunquam proximè ab actibus, ad hoc disponi posset; non enim ratio, cur unus sit actus dispositivus, & non alius, & cum actus utpote transeuntes desinant si non sunt, nihil conferunt, quomodo conferent, quando jam non sunt. Et licet quidem ad denominationes conferre possint ea, quæ non sunt, non tamen ad agendum Physicè, & sicut positis prærequisitis ad illuminandum soli, semper oritur aliquid ex luce, ut non exemplo perfecta lux, ita posito unico actu, ponitur aliquid saltem imperfectè facilitativum.

DIF.